

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

The factors affecting the effectiveness of academic administration of
schools in Nakhon Sawan province under the jurisdiction of the Secondary
Education Service Area Office 42

สิริวิมล เสงี่ยมือง , อำนาจ จันทระ

Received: September 4, 2018

Revised: November 21, 2018

Accepted: December 19, 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 325 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในภาพรวมพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความสัมพันธ์ของปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ตัวแปรที่ใช้ในการทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านผู้ปกครองและชุมชน และด้านผู้บริหารสถานศึกษา ตามลำดับ โดยมีประสิทธิภาพในการพยากรณ์เท่ากับ ร้อยละ 43.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.744 + 0.129(X_1) + 0.125(X_4) + 0.117(X_5) + 0.110(X_2) + 0.088(X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.173(X_1) + 0.172(X_4) + 0.245(X_5) + 0.210(X_2) + 0.128(X_3)$$

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

Abstract

The purposes of this study were to 1) to study the level of factors relating to academic administration and the effectiveness of academic administration in schools in NakhonSawan province under the jurisdiction of the Secondary Education Service Area Office 42. 2) to study the level of administrators' and teachers' opinions on the effectiveness of academic administration in schools in NakhonSawan province under the jurisdiction of the Secondary Education Service Area Office 42. 3) to study the relationship of academic administration affecting the effectiveness of academic administration in schools in NakhonSawan province under the jurisdiction of the Secondary Education Service Area Office 42 and 4) to create an equation to forecast the factors relating to academic administration and the effectiveness of the academic administration in schools in NakhonSawan province under the jurisdiction of the Secondary Education Service Area Office 42. The results of the study were as follows: 1) The factors relating to academic administration in schools were at a high level, the effectiveness of academic administration in schools was at a high level. 2) The comparison of the level of administrators' and teachers' opinions on effectiveness of academic administration in schools, both in overall, was significantly different at the statistical level of .05. 3) The relationship of factors relating to academic administration affecting the effectiveness of academic administration in schools had a positive correlation with a statistically significant at .05 level. 4) The variables necessary for forecasting the effectiveness of academic administration were consisted of school teachers, budgeting administration, educational media and technology, parents and communities and administrators respectively. The value of Cronbach's Alpha was 43.10 per cent at the .05 level of significance. The equation of forecasting by raw score and standard score could be formed as follows:

The forecasting equation by raw score:

$$\hat{Y} = 1.744 + 0.129(X_1) + 0.125(X_4) + 0.117(X_5) + 0.110(X_2) + 0.088(X_3)$$

The forecasting equation by standard score:

$$\hat{Z} = 0.173(X_1) + 0.172(X_4) + 0.245(X_5) + 0.210(X_2) + 0.128(X_3)$$

Key Words : The effectiveness of academic administration

1.บทนำ

การจัดการศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ และพัฒนาองค์กรต่าง ๆ ในการผลิตทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถ มีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย และจิตใจ เมื่อประเทศและองค์กรที่มีบุคลากรที่มีคุณภาพแล้ว ผลงานหรือผลผลิตก็จะออกมาอย่างมีคุณภาพสูง ทำให้ประเทศชาติพัฒนาไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง(พ.ศ. 2552-2561) ต้องการเห็นคนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ แก้ปัญหา มีวิจารณ์ญาณ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่ม ตลอดจนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีระบบ ใน 3 ประเด็นหลัก คือ 1) การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย 2) การเพิ่มโอกาสการศึกษา เรียนรู้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ 3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 8 และกรอบแนวทางในการปรับปรุงการศึกษาอย่างมีคุณภาพ 4 ประการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง คือ 1) การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ 2) การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ 3) การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ 4) การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ (สถาบันพัฒนามาตรฐานการศึกษา, 2553: 1)

การจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ได้กำหนดให้สถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ และให้เป็นไปตามหลักสูตรกำหนด ขณะเดียวกันจะต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติ มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การที่จะจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพนั้น สถานศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพึ่งพาชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางให้คำแนะนำเพื่อให้สถานศึกษาสามารถผลิตประชากร ที่มีคุณภาพเป็นกำลังของสังคมต่อไป ดังนั้น หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นมีความสำคัญยิ่งและถือได้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา ความรู้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ การเพิ่มศักยภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทยและความเป็นสากล รวมถึงความสามารถในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล ด้วย

เหตุผลดังกล่าวมาแล้วผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคิดหาวิธีและแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับ สภาพสถานศึกษา ดังที่ สมิทท์ และคณะ (Smith and others, 1961 อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553: 15) ได้ให้ความสำคัญสำหรับการบริหารงานและการให้ความสำคัญของงานในสถานศึกษาใน ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา โดยแยกงานออกเป็น 7 ประเภท พบว่า การบริหาร งาน วิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40 ซึ่งมากกว่างานด้านอื่น ๆ

การบริหารงานวิชาการจึงนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการ บริหารสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจะมีคุณภาพดีมาน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ ความร่วมมือระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นสำคัญ ดังที่สุรพงษ์ ปัญญาอุดมกุล (2552: 20) กล่าวว่างานวิชาการถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการ เป็นกิจกรรมการจัดการ เกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียน การสอน งานสื่อการเรียน การสอน งานวัดผลประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุม อบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูง นับเป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษา เป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษา ถือเป็นหัวใจของการบริหาร สถานศึกษา สถานศึกษาจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับ งานวิชาการของสถานศึกษา ที่จะสร้างผู้เรียนให้มี คุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไป ได้เป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษานั้นมีบทบาท ที่ สำคัญมากต่อการจัดการศึกษา และจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42 ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ จากรายงานผลการ ทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-Net) ประจำปี การศึกษา 2559 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า วิชาภาษาไทย ค่าเฉลี่ย 49.20 วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ค่าเฉลี่ย 39.54 วิชาภาษาอังกฤษ ค่าเฉลี่ย 23.80 วิชาคณิตศาสตร์ ค่าเฉลี่ย 26.27 และ วิชาวิทยาศาสตร์ค่าเฉลี่ย 33.50 จากรายงานจะเห็นถึงปัญหาในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เพราะยังไม่มีวิชาใดที่มีเฉลี่ยเกินร้อยละ 50 และยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42, 2559)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนา คุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 325 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, อ้างถึงในสุทธนู ศรีไสย์, 2551: 40) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยการบริหารงานวิชาการ ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านครูผู้สอน 2. ด้านผู้ปกครองและชุมชน 3. ด้านผู้บริหารสถานศึกษา 4. ด้านการบริหารงบประมาณ 5. ด้านสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตอนที่ 3 แบบสอบถามประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3. ด้านการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 7. ด้านการนิเทศการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือวิจัยมีขั้นตอนดังนี้ 1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม 2. นำวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ตั้งไว้มาเป็นตัวกำหนดเนื้อหาและตัวชี้วัด 3. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 4. นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาเบื้องต้น และทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ

ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาความตรงตามโครงสร้าง และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อกระทงคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการจะวัด (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งค่า IOC แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ ตั้งแต่ระดับ 0.50-1.00 ถือว่ายอมรับได้พบว่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60-1.006. ปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญแนะนำ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง 7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, อ้างถึงใน พิเชิต ฤทธิ์จัญญ, 2555: 158) ผลปรากฏว่ารายข้อคำถามของแบบสอบถามปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.965 และแบบสอบถามประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.984 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.9868. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามลำดับขั้น ดังต่อไปนี้ 1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา ไปยังสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และกำหนดระยะเวลาในการขอรับแบบสอบถามคืน 3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง 4. นำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลอีกครั้งแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 1. สถิติพรรณนา เพื่อหาค่าสถิติร้อยละ, ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2. สถิติเชิงอนุมาน เพื่อหาค่า Independent Sample t-test , F-test (One-way ANOVA) 3. การวิเคราะห์ความถดถอย เชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

4. ผลการวิจัย

1. ระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่า ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา และด้านสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมา คือ ด้านผู้ปกครองและชุมชน, ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านครูผู้สอน ตามลำดับ และระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมา ด้านการนิเทศการศึกษา, ด้านการวัดผล ประเมินผล และ

ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน, ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา, ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาและด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ในภาพรวมและรายด้านพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความสัมพันธ์ของการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวก และมีความสัมพันธ์ในระดับกลางถึงสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .395 ถึง .557 สามารถเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (X_5) ($r = .557$) ด้านผู้ปกครองและชุมชน (X_2) ($r = .516$) ด้านการบริหารงบประมาณ (X_4) ($r = .425$) ด้านครูผู้สอน (X_1) ($r = .415$) และด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X_3) ($r = .395$) ตามลำดับ

4. การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณแบบมีขั้นตอนของปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ดีที่สุดที่ใช้พยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ประกอบด้วย ด้านครูผู้สอน (X_1) ด้านการบริหารงบประมาณ (X_4) ด้านสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (X_5) ด้านผู้ปกครองและชุมชน (X_2) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X_3) ตามลำดับ โดยมีประสิทธิภาพในการพยากรณ์เท่ากับ ร้อยละ 43.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถนำมาสร้างสมการได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.744 + 0.129(X_1) + 0.125(X_4) + 0.117(X_5) + 0.110(X_2) + 0.088(X_3)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.173(X_1) + 0.172(X_4) + 0.245(X_5) + 0.210(X_2) + 0.128(X_3)$$

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

1. ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่า ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา และด้านสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รองลงมา คือ ด้าน

ผู้ปกครองและชุมชน, ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านครูผู้สอน ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าปัจจัยที่ผู้วิจัยสังเคราะห์มาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่ผ่านมาทำให้ได้ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบกับสถานศึกษามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการจัดโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาโดยให้บุคลากรทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ การจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการศึกษา จัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษา จัดเตรียมสื่อเทคโนโลยี พร้อมทั้งช่วยส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูผู้สอนเข้ารับการฝึกอบรม ประชุมสัมมนา และไปศึกษาดูงาน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสอนระหว่างครูด้วยกันเพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของมนูญ พันธุ์หล่อ (2553: 64-70) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มที่ 1 พบว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความตื่นตัวและให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาโดยวงจรการบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพ PDCAเป็นอย่างมาก เพื่อแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาที่จะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเพื่อพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ดังนั้นเมื่อผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนได้ร่วมมือกันจัดให้มีการอบรม ประชุม สัมมนา เพื่อรับรู้นโยบายที่มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ โดยมีการกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด และส่งเสริม สนับสนุนให้ได้รับความรู้ก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน การผลิตสื่อที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอิสลาม อาเก็ม (2557: 88) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล พบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ในภาพรวมและรายด้านพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีความแตกต่างกันมากที่สุด ($t = 3.11^*$) ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารมองว่าครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนและศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลก่อนวางแผนการเรียนการสอน สามารถจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมของหลักสูตรที่สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยฝึกทักษะกระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์จริงเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกรายวิชา

ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน และมีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ รองลงมาคือด้านการนิเทศการศึกษา ($t = 2.91^*$) ทั้งนี้เป็นเพราะว่ามีการจัดทำขั้นตอนและวิธีการนิเทศ ให้ครูผู้สอนทราบ ประกอบกับสร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายใน จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด และนำผลการประเมินผลการนิเทศมาตรวจสอบหาข้อบกพร่อง วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศ และด้านที่มีความแตกต่างกันน้อยที่สุดมี 2 ด้าน คือ การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($t = 2.40^*$) โดยด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษามีการจัดประชุมปรึกษาหารือผู้บริหาร ครู และผู้เรียนเพื่อให้มีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผล เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้ครอบคลุม และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ โดยมีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงจากพฤติกรรมกรเรียนของผู้เรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสรุปผลการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน และด้านของการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบาย วางแผน จัดทำ จัดหา และส่งเสริมการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสถานศึกษาจัดหาสื่อ นวัตกรรมที่ทันสมัยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีภายในกลุ่มเครือข่ายเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ และนิเทศติดตามและประเมินผลบุคลากรในการจัดหา ผลิต พัฒนาสื่อเทคโนโลยี

3. ความสัมพันธ์ของการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ปัจจัยการบริหารงานวิชาการแต่ละด้าน (X_1 - X_5) กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา (Y) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวก และมีความสัมพันธ์ในระดับกลางถึงสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .395 ถึง .557 สามารถเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (X_5), ด้านผู้ปกครองและชุมชน (X_2), ด้านการบริหารงบประมาณ (X_4), ด้านครูผู้สอน (X_1) และด้านผู้บริหารสถานศึกษา (X_3) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อีริคสัน พลบุรี (2551: 64-71) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของมนูญ พันธุ์หล่อ (2553: 64-70) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงาน

วิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉิยเหนือตอนบน กลุ่มที่ 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยิ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมเกียรติ มาลา (2554: 184) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชรพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทุกปัจจัย

4. ตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้ในการทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่า ปัจจัยการบริหารงานวิชาการที่ทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ (Y) ทั้งหมด 5 ด้าน สามารถร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรตามได้ดี โดยเรียงจากตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ด้านครูผู้สอน (X_1) ด้านงบประมาณ (X_4) ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (X_5) ด้านผู้ปกครองและชุมชน (X_2) ด้านผู้บริหาร (X_3) ตามลำดับ ที่มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์เท่ากับ ร้อยละ 43.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเมื่อพิจารณาตัวแปรที่มีอิทธิพลมากที่สุดนั้นคือด้านครูผู้สอน ทั้งนี้เป็นเพราะครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาที่สอนเป็นอย่างดีมีเทคนิคการสอนใหม่ ๆ และจัดการเรียนการสอนรายกลุ่มและรายบุคคลอย่างน่าสนใจ สามารถสอนเนื้อหาที่ยาก ให้เป็นเรื่องที่เข้าใจง่าย และสามารถแก้ปัญหาของนักเรียนได้อย่างเป็นระบบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน มีคุณธรรมจริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดี แก่นักเรียนและสังคม และใช้เอกสาร สื่อ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสม จึงสามารถส่งผลทำให้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามากที่สุด

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ปัจจัยการบริหารงานวิชาการและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จึงควรส่งเสริมสนับสนุนทุกปัจจัยการบริหารงานวิชาการและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

2. ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน สามารถส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถนำ

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไปใช้เพื่อวางแผนปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยการบริหารงานวิชาการด้านบทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองและชุมชนในการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

เอกสารอ้างอิง

- ธีรธัม พลบุนี. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร. พิมพ์ดี.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2555). เทคนิคการประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร. แฮสออฟเคอร์มีส์.
- มนูญ พันธุ์หล่อ. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สถาบันพัฒนามาตรฐานการศึกษา. (2553). คู่มือการประเมินคุณภาพภายใน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร. สถาบันพัฒนามาตรฐานการศึกษา.
- สุทธนู ศรีไสย์. (2551). สถิติประยุกต์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพงษ์ ปัญญาอุดมกุล. (2552). การบริหารงานวิชาการโดยใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นฐาน:กรณีศึกษา โรงเรียนขุนควรวินัยาคม อำเภอโป่ง จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สมเกียรติ มาลา. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42. (2559). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test) O-Net ประจำปี การศึกษา 2559. นครสวรรค์. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42.

อิสลาม อาเก็ม. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.